

Toezichtkader CEA praktijkopleiding

1. Doel van dit document

Dit document heeft als doel om inzicht te geven in de nieuwe wijze waarop de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) toezicht houdt en hoe zij handhaaft in geval de praktijkopleiding niet aan de eindtermen voldoet. Het toezicht op de eindtermen van de praktijkopleiding, dat nu enkele jaren loopt, is geëvalueerd. In overleg met de Raad voor de Praktijkopleidingen (voorheen de Raad voor de Praktijkopleiding en het Stagebestuur) is overeengekomen om het toezichtkader in een document vast te leggen.

Het toezichtkader is als volgt ingedeeld:

- §2 Regelgevend kader
- §3 Uitgangspunten
- §4 Opbouw toezichtkader
- §5 Beoordelingskader
- §6 Opzet van het toezicht
- §7 Handhaving
- §8 Uitwerking toezichtkader

Het toezichtkader is in gezamenlijk overleg met de Raad voor de Praktijkopleiding en het Stagebestuur (thans Raad voor de Praktijkopleidingen; hierna de Raad) in mei 2012 tot stand gekomen.

2. Regelgevend kader

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende bij de Praktijkopleidingen betrokken partijen volgen uit de wet op het Accountantsberoep (Wab). Inzake de praktijkopleiding is het volgende in de Wab opgenomen:

Actoren	Taak	Wab
NBA	Vaststellen beroepsprofielen AA/RA	Art. 19 lid 2k
CEA	Vaststellen eindtermen praktijkopleiding	Art. 49 lid 2a
NBA	Zorgdragen voor: <ul style="list-style-type: none"> - Een ten minste drie jaar durende praktijkopleiding die wordt afgesloten met een examen; - Uitreiken van een getuigschrift bij het met goed gevolg afleggen van het examen van de praktijkopleiding. <i>In memorie van toelichting staat expliciet: "De beroepsorganisatie is verantwoordelijk voor het verzorgen van de praktijkopleiding."</i>	Art. 47 lid 1
NBA	Regelen bij verordening over de praktijkopleiding van: <ul style="list-style-type: none"> a) Toelatingseisen tot de praktijkopleiding b) De inhoud van het examen, de wijze waarop het examen wordt afgenomen en de personen die bevoegd zijn het examen af te nemen c) De voorwaarden voor de toelating tot het afleggen van het examen d) De voorwaarden voor het verkrijgen van vrijstelling van bepaalde onderdelen van het examen e) De hoogte van de examengelden en te wiens laste deze komen. 	Art. 47 lid 2
NBA	Beoordelen of aan de toelatingseisen voor de praktijkopleiding is voldaan, aan de hand van vastgestelde eindtermen en de overlegde getuigschriften van opleidingen of degene die een praktijkopleiding wil volgen voldoet aan de toelatingseisen daarvoor.	Art. 48
CEA	Het toetsen van de praktijkopleidingen aan de mate waarin	Art. 49 lid 2c

Actoren	Taak	Wab
	wordt voldaan aan de eindtermen.	
CEA	Het kunnen geven van een aanwijzing ten aanzien van de uitvoering van de praktijkopleiding indien uit de toetsing blijkt dat deze niet voldoen aan de eindtermen.	Art. 50 lid 4

CEA heeft als wettelijke taak om te toetsen of de praktijkopleidingen voldoen aan de eindtermen. De eindtermen voor de praktijkopleidingen worden door NBA vertaald naar opleidingsprogramma's en exameneisen voor de praktijkopleidingen. Ook wordt door NBA toelatingsvoorwaarden voor de praktijkopleidingen vastgesteld. Vervolgens moet worden vastgesteld in hoeverre trainees bij de uitvoering van hun werkzaamheden in het kader van hun praktijkopleiding voldoen aan de eindtermen.

De uitvoering van de praktijkopleidingen is door NBA grotendeels uitbesteed aan stagebureaus van accountantsorganisaties en -diensten, waarbij de beroepsorganisatie zelf ook over een stagebureau beschikt. De Raad ziet toe op de juiste uitvoering van de uitbesteede taken aan de stagebureaus, onder meer via periodieke visitatie van de stagebureaus. De examens worden onder verantwoordelijkheid van de Raad afgenomen.

3. Uitgangspunten

CEA heeft gemeenschappelijke eindtermen voor de praktijkopleiding AA en RA vastgesteld, die primair zien op de (wettelijke) controlefunctie van de accountant. De eindtermen zijn gekwantificeerd in termen van aantal uren respectievelijk aantal uit te voeren controleopdrachten. De eindtermen vormen de norm waaraan CEA de praktijkopleidingen toetst.

Aan het toezichtkader van CEA liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

Uitgangspunt	Toelichting
Uniforme aanpak toezicht praktijkopleidingen AA en RA	Omdat de eindtermen voor de praktijkopleidingen gelijk zijn en de inrichting van de praktijkopleidingen grote overeenkomsten vertonen, is de aanpak door CEA gelijk. De fusie tussen beide beroepsorganisaties en de samenvoeging van de praktijkopleidingen, pleiten eveneens voor een uniforme aanpak van het toezicht.
Risicogericht / themagericht	Bij het beoordelen van het beheersingsmodel zal primair worden gekeken naar de risicogebieden waarbij het behalen van de eindtermen mogelijk in het geding kan komen. Aanvullend themagericht onderzoek kan indien nodig geacht ook plaatsvinden.
Systeemgericht / doorlopend steunen op interne beheersing	Primair zal de insteek van het toezicht systeemgericht zijn. Dit houdt in dat de CEA zich richt op de opzet, bestaan en werking van het door de Raad gehanteerde beheersingsmodel. Systeemgericht toezicht is primair Top-down meekijken en vaststellen of het gehanteerde beheersingsmodel leidt tot een toereikend inzicht over het behalen van de eindtermen door de trainees.
Eigen (toereikende & deskundige) waarneming door de CEA bij en afstemming met actoren	Het structureel blijven meten bij de actoren, zoals o.a.: trainees, stagemeesters/praktijkbegeleiders, externe beoordelaars, stagebureaus, blijft een waardevol instrument om de werking van het gekozen beheersingsmodel zelf vast te stellen.
Pro-actieve rapportering door de Raad w.o. incidenten	Aangezien sprake is van een doorlopend proces van instroom, doorstroom en uitstroom van trainees, heeft het toezicht ook een doorlopend karakter. Uitgangspunt daarbij is dat de Raad CEA periodiek

Uitgangspunt	Toelichting
	informeert over: wijzigingen in de opzet van de praktijkopleidingen, het verloop van de praktijkopleidingen (o.a. kengetallen en kritieke succesfactoren) en incidenten.
Activerend/coachend	De beroepsorganisatie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de praktijkopleidingen, in het bijzonder dat alle trainees aan de eindtermen voldoen. Het toezicht door CEA stimuleert dit door het interne beheersingsmodel en de verantwoordingsgegevens van de praktijkopleidingen zelf als uitgangspunt te nemen voor het toezicht. CEA ziet zichzelf waar mogelijk in een activerende en coachende rol bij het nader opzetten en invullen van het beheersingsmodel door de Raad op basis van de bevindingen van haar toezicht.
Handhaving	De CEA treedt in beginsel handhavend op indien en zodra zij bemerkt dat de praktijkopleiding niet aan de eindtermen voldoet. Het doel van de handhaving is op zo kort mogelijke termijn te bereiken dat de praktijkopleiding weer aan de eindtermen zal voldoen.
Periodieke verantwoording zonder assurance	CEA legt periodiek verantwoording af (o.m. jaarverslag) over haar bevindingen van het toezicht op de eindtermen van de praktijkopleidingen. CEA kan als toezichthouder echter geen zekerheid bieden.

4. Opbouw toezichtkader

Gegeven de wijze waarop de praktijkopleidingen zijn georganiseerd kiest CEA voor een vorm van toezicht die uitgaat van een systeemgerichte benadering. Dit betekent dat CEA zoveel mogelijk gebruik maakt van de interne beheersingsmaatregelen die de verantwoordelijke organen van de NBA zelf hebben getroffen om de realisatie van de eindtermen te borgen. CEA vertrouwt hierbij in beginsel op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de praktijkopleidingen en toetst op basis van risicoanalyse periodiek de adequate werking daarvan. Pro-actieve rapportering van incidenten en de wijze waarop hiermee door de Raad voor de Praktijkopleidingen is omgegaan, is een voorwaarde voor deze wijze van toezicht. Alleen als CEA daartoe aanleiding ziet zal zij zelf extra gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren om vast te kunnen stellen of trainees aan de eindtermen voldoen. Dit laatste ziet daarom niet op de hierboven genoemde eigen waarneming bij en afstemming met actoren.

Schema toezichtkader Praktijkopleiding

1 Organisatiegraad van de praktijkopleiding:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Inrichting organisatie, ❖ Regelen toelatingseisen, inhoud en examen 			
3 Instroom <ul style="list-style-type: none"> ❖ Beoordelen toepassing toelatingsvoorwaarden ❖ Bepalen vrijstellingen ❖ Toelating praktijkopleiding 	4 Doorstroom Praktijkopleiding <ul style="list-style-type: none"> ❖ Indienen + autoriseren plannen, verslagen & essays ❖ Toelaten 3e stagejaar ❖ Toetsen uitvoering & begeleiding ❖ Beoordelen behandeling bijzondere situaties 	5 Doorstroom Praktijkexamen <ul style="list-style-type: none"> ❖ Beoordelen scriptie & essays ❖ Toelating tot praktijkexamen ❖ Afnemen en beoordelen van praktijkexamen 	6 Uitstroom <ul style="list-style-type: none"> ❖ uitreiken getuigschrift ❖ afmelden praktijkopleiding ❖ sluiten stagedossier

2 Inrichting regelkring

2a Kwaliteitsborging stagebureaus:

- ❖ Inrichten stagebureau/-organisatie
- ❖ Aanstellen praktijkopleiders/stagemeeesters
- ❖ Controle voortgang en realisatie praktijkopleiding

2b Kwaliteitsborging beroepsorganisatie:

- ❖ Aanwijzen stagebureaus, praktijkscriptiebegeleiders en examinatoren,
- ❖ Kwaliteitsbewaking stagebureaus,
- ❖ Monitoren voortgang praktijkopleiding

Hierboven is het toezichtkader dat in dit document nader wordt toegelicht schematisch weergegeven. Om de mate, waarin de praktijkopleidingen voldoen aan de eindtermen, te toetsen beoordeelt CEA de praktijkopleidingen op de volgende aspecten:

1. Organisatiegraad van de praktijkopleiding;
2. Inrichting regelkring: kwaliteitsborging stagebureaus & beroepsorganisatie;
3. Instroom;
4. Doorstroom: praktijkopleiding;
5. Doorstroom: praktijkexamen;
6. Uitstroom.

Het waarborgen en realiseren van de eindtermen is uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid van de beroepsorganisatie. Aan de instroom in de praktijkopleiding worden voorwaarden gesteld met betrekking tot de voortgang van de trainee in de theoretische opleiding. Daarnaast is in de doorstroom van de praktijkopleiding opnieuw een meetpunt met de theoretische opleiding vastgesteld bij toelating tot het 3^e jaar van de praktijkopleiding.

De genoemde aspecten worden beoordeeld aan de hand van deelaspecten en daarbij behorende criteria. Deze deelaspecten en criteria zijn hieronder uitgewerkt. In paragraaf 6 wordt aangegeven hoe CEA tot een beoordeling komt.

5. Beoordelingskader

1. Organisatiegraad van de praktijkopleiding

De organisatiegraad van de praktijkopleiding wordt getoetst aan de hand van de mate van sturing en grip (in termen van bijsturing) op proces en inhoud, de stabiliteit van de praktijkopleidingen, toon aan de top en de opleidingsomgeving en de afstemming tussen theoretische en praktijkopleiding.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de organisatiegraad van de praktijkopleiding (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:

Deelaspecten	Criteria
1.1 Inrichten organisatie van de praktijkopleiding door de Raad	<ul style="list-style-type: none">• De Raad stelt regelgeving voor de praktijkopleiding op en richt een adequaat proces in om deze regelgeving na te leven, resp. te doen naleven, periodiek te evalueren en te actualiseren.• De Raad ontwikkelt op grond van de regelgeving noodzakelijk beleid.• De Raad draagt zorg voor een adequate organisatie van de praktijkopleiding door:<ul style="list-style-type: none">- Duidelijke vastgelegde taken en bevoegdheden- Voldoende menskracht en deskundigheid- Adequate inrichting van het opleidingsproces- Inrichting, beveiliging en continuïteit

	<p>van geautomatiseerde (informatie)systemen waaronder de elektronische leeromgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijdige communicatie en managementrapportage <ul style="list-style-type: none"> • De Raad stelt eisen aan de omgeving van de praktijkopleiding, geeft adequate invulling aan het (voorbeeld)gedrag van de leiding (Toon aan de top), neemt maatregelen en geeft ruimte voor het bespreken van dilemma's en staat open voor kritiek.
1.2 Regelen toelatingseisen, inhoud en examen	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad zorgt voor, stelt eisen aan en ziet toe op een adequaat onderwijsproces voor de praktijkopleidingen opdat de CEA-eindtermen bij afstuderen van de praktijkopleiding voldoende zijn geborgd. Hieronder vallen o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen en naleven toelatingseisen en voorwaarden - Vaststellen en naleven vrijstellingen - Inhoud en examen van de praktijkopleiding - Maatregelen bij constatering van fraude door trainees.
1.3 Afstemming/ integratie theoretische opleiding en praktijkopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad kijkt zorgvuldig naar en bevordert de afstemming/ integratie van de praktijkopleidingen en de theoretische opleidingen.

2. De inrichting van de regelkring

De inrichting van de regelkring wordt afgemeten aan de mate waarin kwaliteitsborging door een gestructureerde werkwijze van evaluaties, analyses en acties is geregeld. De praktijkopleiding dient bestaan en werking aan te tonen en hier periodiek over te rapporteren.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de inrichting van de regelkring van de praktijkopleiding (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:

Deelaspecten	Criteria
2.1 Inrichting kwaliteitssysteem	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad richt een eigen kwaliteitssysteem in en stelt eisen aan en ziet toe op de kwaliteitsborging en deskundigheidsbevordering binnen de praktijkopleiding. • De Raad objectificeert en standaardiseert haar kwaliteitsbeoordelingen door de inrichting van controleerbare processen, procedures, opstellen van beoordelingskaders en formats. • De Raad ontwikkelt een 'benchmark' voor de (beoordeling van de) stagebureaus. • De Raad ontwikkelt adequate managementinformatie en evalueert en treft maatregelen waar nodig met betrekking tot de diverse processen in de praktijkopleiding.
2.2 Aanwijzen en inrichten van stagebureaus & organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad stelt adequate criteria op voor de aanwijzing en de inrichting van een stagebureau en ziet er op toe dat de eisen vanuit de regelgeving worden nageleefd. • De Raad stelt vast dat het stagebureau een

2. De inrichting van de regelkring

De inrichting van de regelkring wordt afgemeten aan de mate waarin kwaliteitsborging door een gestructureerde werkwijze van evaluaties, analyses en acties is geregeld. De praktijkopleiding dient bestaan en werking aan te tonen en hier periodiek over te rapporteren.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de inrichting van de regelkring van de praktijkopleiding (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:

	<p>adequate interne organisatie en processen heeft opgezet en dat de werking hiervan wordt getoetst.</p> <ul style="list-style-type: none">• De Raad stelt vast dat het bestuur van een stagebureau onafhankelijk is gepositioneerd en commitment heeft van het hoogste bestuurlijke orgaan van de accountantsorganisatie.• De Raad kijkt zorgvuldig naar en ziet toe op de toon aan de top en de maatregelen hiervoor bij de stagebureaus en de praktijkopleidingsplaats.
2.3 Aanwijzen en aanstellen examinatoren, praktijkscriptiebegeleiders, (externe) beoordelaars en praktijkbegeleiders	<ul style="list-style-type: none">• De Raad formuleert adequate criteria voor het aanstellen/ aanwijzen van examinatoren, praktijkscriptiebegeleiders, (externe) beoordelaars en praktijkbegeleiders en ziet er op toe dat deze criteria- in bijvoorbeeld competentieprofielen - worden vastgelegd en nageleefd. <p>Aandachtspunten zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none">- beschikken over de benodigde vaardigheden en deskundigheid voor de uitvoering van hun taken- bereid zijn en in staat om voldoende tijd te besteden <ul style="list-style-type: none">• De Raad evalueert en rapporteert periodiek het functioneren van deze actoren. De Raad rapporteert over de beoordelaars en praktijkbegeleiders ook aan de stagebureaus.
2.4 Kwaliteitsbewaking stagebureaus	<ul style="list-style-type: none">• De Raad beoordeelt de inrichting, bestaan en werking van het kwaliteitszorgsysteem van de stagebureaus.
2.5 Monitoren voortgang en realisatie praktijkopleiding door de Raad	<ul style="list-style-type: none">• De Raad monitort de vordering en voortgang van de praktijkopleiding per trainee en richt daartoe adequate procedures in, waaronder periodieke managementinformatie.• De Raad stelt adequate processen en normen op om de voortgang van de praktijkopleiding te monitoren en rapporteert periodiek over de analyse van de instroom, doorstroom en uitstroom van de trainees. De Raad neemt op grond hiervan adequate maatregelen indien daarvoor aanleiding bestaat.

3. Instroom

De instroom in de praktijkopleidingen vormt een bijzonder aandachtspunt bij de beoordeling van de praktijkopleidingen. De praktijkopleiding dient een gecontroleerd toelatingsproces ingericht te hebben, waarbij aandacht wordt gegeven aan eventuele vrijstellingen.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op instroom van de praktijkopleiding

(voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:	
Deelaspecten	Criteria
3.1 Beoordelen toepassing toelatingsvoorwaarden AA en RA	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt vast en registreert dat de aspirant trainee aan de toelatingsvoorwaarden voldoet.
3.2 Bepalen vrijstellingen en gelijkstellingen	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt vast dat de door haar opgestelde criteria voor vrijstellingen en gelijkstellingen adequaat worden toegepast.
3.3 Toelating praktijkopleiding bij de stagebureaus	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt eisen op voor het aanmeldingsproces bij de stagebureaus en ziet toe op de handhaving en registratie ervan.

4. Doorstroom Praktijkopleiding	
<p>Om de doorstroom van de praktijkopleiding met voldoende diepgang te beoordelen worden verspreid over de minimale duur van 3 jaar een aantal aspecten getoetst. De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de doorstroom van de praktijkopleiding (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:</p>	
Deelaspecten	Criteria
4.1. Indienen & autoriseren plannen en verslagen/ essays	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt vast dat de plannen en verslagen/ essays aan de daaraan te stellen eisen voldoen, tijdig ingediend en terecht geautoriseerd zijn door de praktijkbegeleider en de beoordelaar.
4.2 Toelaten 3 ^e stagejaar (RA)	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt vast dat de RA- trainee voldoet aan de toelatingseisen voor het derde stagejaar. Aandachtspunten zijn o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - terechte autorisatie door de theoretische opleiding - terechte verwachting van de praktijkbegeleider dat de trainee gedurende het derde jaar het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar zal bereiken.
4.3 Toetsen uitvoering & begeleiding (stagebureaus)	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt vast dat de uitvoering van de stage en de begeleiding van de trainee blijvend voldoen aan de door de Raad gestelde eisen. De Raad ziet toe op de geschiktheid van de praktijkopleidingsplaats. De Raad ziet bij de stagebureaus toe op een adequaat proces om de verblijfsduur van de trainee, monitoring van de studievertraging en de ontwikkeling van activerend beleid om tijdige afronding van de praktijkopleiding te bevorderen. De Raad beoordeelt de inrichting van een adequaat proces bij de stagebureaus om de verblijfsduur/ rendement van de praktijkopleiding te monitoren, waaronder het nemen van maatregelen indien nodig. De Raad ziet toe op de actualiteit van de theoretische opleiding in combinatie met de praktijkopleiding.
4.4 Beoordelen behandeling bijzondere situaties	<ul style="list-style-type: none"> De Raad stelt eisen aan de voortzetting van de praktijkopleiding na een onderbreking en handhaaft deze.

	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunten zijn o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - verandering van werkgever/ buitenstage - actualiteit theoretische kennis. • De Raad stelt eisen aan de simulatieopdrachten (AA) en handhaaft deze.
--	--

5. Doorstroom Praktijkexamen

De examinering is afgestemd op de eindtermen en de uitkomsten van de examens worden periodiek geëvalueerd.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de doorstroom van het praktijkexamen (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:

Deelaspecten	Criteria
5.1 Beoordeling scripties & essays	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad stelt vast dat scripties en essays volgens door de Raad gestelde criteria worden beoordeeld en dat deze normen worden nageleefd. Aandachtspunten zijn o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - vaststellen van de authenticiteit - fraude in het stagedossier.
5.2 Toelating tot praktijkexamen	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad stelt criteria en aanvullende voorwaarden op voor de naleving van de toelating tot het praktijkexamen. • De Raad ziet erop toe dat alleen aan het examen wordt deelgenomen als aan alle eisen wordt voldaan. Aandachtspunten zijn o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - terechte autorisatie bij de toelating tot het praktijkexamen - de actualiteit van het theoretische getuigschrift - authenticiteit van het examendossier.
5.3 Afnemen en beoordelen van praktijkexamen	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad heeft een adequaat proces en dossier ingericht voor het afnemen en beoordelen van het praktijkexamen, waarbij de kwaliteit en deskundigheid van de examinatoren geborgd zijn. • De Raad treft maatregelen om de kwaliteit van de examens vast te stellen en te evalueren. • De Raad koppelt de individuele bevindingen uit de evaluatie (kwaliteit en deskundigheid) terug aan de examinatoren en beoordelaars. • De Raad monitort de ontwikkelingen in het rendement van het praktijkexamen over de jaren en neemt indien noodzakelijke maatregelen.

6. Uitstroom

Voordat een getuigschrift aan een trainee wordt uitgereikt dient de praktijkopleiding vastgesteld te hebben dat de trainee alle eindtermen heeft gerealiseerd.

De aandachtspunten voor CEA bij het toezicht op de uitstroom van de praktijkopleiding (voor de Raad en de stagebureaus) worden gevormd door:

Deelaspecten	Criteria
6.1 Uitreiken van het getuigschrift	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad beschikt over een gecontroleerd proces voor het uitreiken van het

	<p>getuigschrift van de praktijkopleidingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> De Raad heeft geborgd dat alleen trainees die de eindtermen hebben behaald een getuigschrift van de praktijkopleidingen ontvangen.
6.2 Afmelden praktijkopleiding	<ul style="list-style-type: none"> De Raad heeft een adequaat proces met criteria ingericht voor de afmelding van de praktijkopleiding en draagt zorg voor de naleving.
6.3 Sluiten stagedossier	<ul style="list-style-type: none"> De Raad richt een adequaat proces in voor het sluiten en archiveren van het dossier van de praktijkopleiding en ziet toe op de naleving van de criteria door de stagebureaus.

6. Opzet van het toezicht

Het toezicht op de eindtermen van de praktijkopleiding omvat:

1. Doorlopend regulier toezicht
2. Themagericht onderzoek (bijv. naar aanleiding van incidenten).

Hieronder is een schematisch overzicht plus toelichting opgenomen van de wijze waarop het doorlopende, reguliere toezicht is vormgegeven.

Cyclus CEA Toezichtproces Praktijkopleiding

	Fasen	Deliverables
1.	Opstarten toezicht nieuwe periode a) Follow up bevindingen voorgaande periode b) Beoordelen opzet bestaan beheersingsmodel de Raad c) Update risicoanalyse	Concept-Toezichtplan komende periode
2.	Bespreken met de Raad: a) Bevindingen fase 1, inclusief toezichtplan b) Afstemming uitvoering	Definitief toezichtplan komende periode
3.	Uitvoeren toezicht a) Uitvoeren beoordeling werking beheersingsmodel de Raad conform toezichtplan b) Evt. aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden CEA	Evaluatie van bevindingen
4.	Bespreken met de Raad van: a) Bevindingen doorlopende toezicht afgelopen periode b) Gewenste/noodzakelijke aanpassingen/follow-up	Rapportage bespreking bevindingen & gemaakte afspraken
5.	Verantwoording door CEA	Jaarverslag CEA

Op basis van genoemde uitgangspunten en met de kanttekening dat in bijzondere gevallen of voor een bijzonder doel afwijkingen mogelijk zijn, ziet het toezichtmodel er op hoofdlijnen, zonder de intentie te hebben hierbij volledig te zijn, als volgt uit:

Ad 1 Opstarten toezicht nieuwe periode

De start van een nieuwe toezichtperiode omvat die activiteiten die nodig zijn om een adequaat toezichtplan op te stellen, waaronder in ieder geval:

- Beoordelen follow-up bevindingen voorgaande periode;
- Beoordelen van wijzigingen in de opzet van het beheersingsmodel en vaststellen van het bestaan daarvan;
- Update van de risicoanalyse.

Ten behoeve van deze fase zal de Raad aan CEA relevante documentatie en informatie aan CEA beschikbaar moeten stellen. De toezichtcyclus start derhalve met een uitvraag van CEA aan de Raad, waarin met name naar wijzigingen t.o.v. de voorgaande cyclus wordt gevraagd.

Voor het beoordelen van de (wijzigingen in de) opzet van het beheersingsmodel zal CEA de volgende activiteiten verrichten:

1. Vaststellen hoe en in welke mate in opzet de eindtermen worden afgedekt door het beheersingsmodel van de Raad;
2. Bepalen standpunt/oordeel over de vastgestelde opzet: In hoeverre heeft de Raad naar het oordeel van de CEA toereikend:
 - a. een plan van aanpak voor komende cyclus opgezet;
 - b. kritieke succesfactoren voor het behalen/afdekken van de eindtermen voor de praktijkopleiding bepaald (bijv. rol van de stagemeester/praktijkbegeleider);
 - c. de gebieden met een verhoogd risico dat eindtermen niet afgedekt zijn onderkend en geactualiseerd (bijv. spreiding van de diverse soorten opdrachten, kwaliteit stagemeesters/praktijkbegeleiders, diepgang van stage-werkzaamheden/essays & overschrijden van stagetermijnen);
 - d. onderzoek gedaan naar de actuele opzet van het beheersingsmodel;
 - e. het aantal te visiteren stagebureaus en daarmee het aantal trainees een toereikende deelwaarneming op de totale populatie bepaald.
3. Terugkoppeling standpunt/oordeel inclusief bevindingen inzake opzet;
4. Vaststellen dat beheersingsmodel in opzet toereikend is.

Voor het beoordelen van het bestaan van het beheersingsmodel zal CEA de volgende activiteiten verrichten:

1. Vaststellen dat de opzet van het beheersingssysteem ook daadwerkelijk bestaat. (bijv. van een stagebureau wordt de gehele beoordelingscyclus van de praktijkopleiding vastgesteld)
2. Terugkoppeling van bevindingen aan de Raad
3. Standpunt bepalen omtrent bestaan van het beheersingssysteem
4. Vaststellen in hoeverre CEA aanvullende werkzaamheden zal doen (laten) uitvoeren

Ad 2 Bespreken concept toezichtplan met de Raad:

De activiteiten van fase 1 monden uit in een concept toezichtplan voor de komende toezichtperiode en vormt onderwerp van gesprek met de Raad. Doel van het gesprek is om vast te stellen dat partijen hetzelfde beeld hebben van de situatie en duidelijkheid te geven over de wijze waarop CEA het toezicht zal uitvoeren.

Ad 3 Uitvoeren toezicht

CEA voert het toezicht uit zoals vastgelegd in het toezichtplan dat met de Raad en het is afgestemd. De uitvoering van het toezicht door CEA omvat primair het vaststellen van de werking van het interne beheersingsmodel zoals dat door de Raad is vormgegeven. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat CEA zelf werkzaamheden uitvoert om vast te stellen of trainees in de praktijk voldoen aan de eindtermen. Hiervan zal alleen sprake zijn als het beheersingsmodel van de Raad daarin tekort schiet.

In overleg met betrokkenen wordt bepaald wanneer welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Tevens wordt vooraf aangegeven welke informatie door of vanuit de Raad hiervoor beschikbaar moet worden gesteld.

De activiteiten van fase 3 omvatten:

1. Vaststellen dat gekozen beheersingssysteem ook werkt
 - a. Is plan van aanpak ook uitgevoerd cf. opzet ?
 - b. Is risicoanalyse goed uitgevoerd en zijn risico's voldoende afgedekt
2. Opvragen en beoordelen van de rapportages van gevisiteerde stagebureaus
3. Vaststellen dat bevindingen op adequate wijze zijn gecommuniceerd met leiding van de stagebureaus en indien gewenst leiding van de accountantsorganisatie
4. Vaststellen dat de Raad bevindingen adequaat recapituleert in visitatieverslagen
5. Vaststellen dat waar nodig aanpassingen in het beheersingsmodel worden doorgevoerd.
6. Eigen waarnemingen uitvoeren door CEA door:
 - a. Afnemen interviews met actoren
 - b. Reviewen enkele dossiers in ELO, als daar aanleiding toe bestaat
7. Standpunt bepalen over kwaliteit en werking van het beheersingsmodel van de Raad
8. Standpunt bepalen t.a.v. uitgevoerde aanpak voor betreffende jaar / cyclus
9. Terugkoppeling standpunt/oordeel inclusief bevindingen en aanbevelingen omtrent werking van het beheersingsmodel
10. Vaststellen of CEA nog aanvullende werkzaamheden dient uit te voeren
11. Vaststellen of gebruik van aanwijzende bevoegdheid vereist is

De informatiebehoefte ten behoeve van deze fase zal, mede in samenspraak met de Raad, nader uitgewerkt worden (zie paragraaf 8).

Ad 4 Bespreken bevindingen en follow-up met de Raad van:

Op nog nader te bepalen momenten in de toezichtcyclus zal CEA:

- de geconstateerde bevindingen evalueren en zowel mondeling als schriftelijk terugkoppelen naar de Raad;
- afspraken maken met de Raad over gewenste aanpassingen in het interne beheersingsmodel van de praktijkopleiding;
- indien daartoe aanleiding is aanwijzingen geven (zie verder paragraaf 7).

Ad 5 Verantwoording door CEA

Jaarlijks voor 15 maart stelt CEA een jaarverslag op dat wordt aangeboden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de minister van Financiën. In haar jaarverslag legt CEA verantwoording af over het uitgeoefende toezicht op de praktijkopleidingen. Naast de verantwoording via het jaarverslag kan CEA ook op andere wijze, bijvoorbeeld via publicaties in relevante bladen, stakeholders informeren over de bevindingen van haar toezicht.

Indien daartoe aanleiding bestaat kan CEA, buiten het doorlopende, reguliere toezicht om, ook besluiten om specifiek toezicht uit te voeren naar specifieke thema's of incidenten die zich hebben voorgedaan. Gegeven het ad hoc karakter van dit toezicht is het niet zinvol om dat op deze plaats verder uit te werken. Vanzelfsprekend zal CEA aanleiding, doel en uitvoering van het ad hoc toezicht in beginsel vooraf bespreken met betrokken partijen.

7. Handhaving

De nieuwe Wet op het accountantsberoep geeft CEA een wettelijke aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van de uitvoering van de praktijkopleiding. Indien uit de toetsing door CEA blijkt dat de praktijkopleiding niet voldoet aan de eindtermen die gelden voor die praktijkopleiding (artikel 50, lid 4) kan CEA een aanwijzing geven. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat betrokkenen gehouden zijn deze aanwijzing in acht te nemen.

De aanwijzingsbevoegdheid heeft tot doel te waarborgen dat de praktijkopleiding aan de eindtermen voldoet. Indien en zodra de praktijkopleiding niet aan de eindtermen voldoet kan de CEA een aanwijzing geven die erop is gericht dit gebrek aan de praktijkopleiding te herstellen. Op voorhand is niet aan te geven hoe een aanwijzing concreet vorm zal worden gegeven, omdat dit afhankelijk is van de door CEA geconstateerde tekortkoming. In algemene zin zal een aanwijzing een last tot het verrichten van bepaalde handelingen omvatten.

Als CEA na toetsing vaststelt dat er sprake is van het niet voldoen aan de eindtermen voor de praktijkopleiding, kan zij een aanwijzing geven. Gegeven de wijze waarop CEA haar toezicht op de eindtermen van de praktijkopleiding vorm geeft, licht het in de rede dat een aanwijzing van CEA in eerste instantie gericht zal zijn aan de beroepsorganisatie. Bij het bepalen van de inhoud van de aanwijzing houdt CEA rekening met alle relevante omstandigheden van het geval en weegt zij de betrokken belangen af. Dit betekent dat CEA bij de beoordeling onder meer met de volgende zaken rekening houdt:

- of eerder sprake was van een tekortkoming;
- in welke mate de tekortkoming verwijtbaar is;
- wat de ernst en de duur van de tekortkoming is;
- in hoeverre betrokkenen medewerking hebben verleend aan het onderzoek door CEA;
- in welke mate door de tekortkoming de trainee niet heeft voldaan aan de gestelde eindtermen.

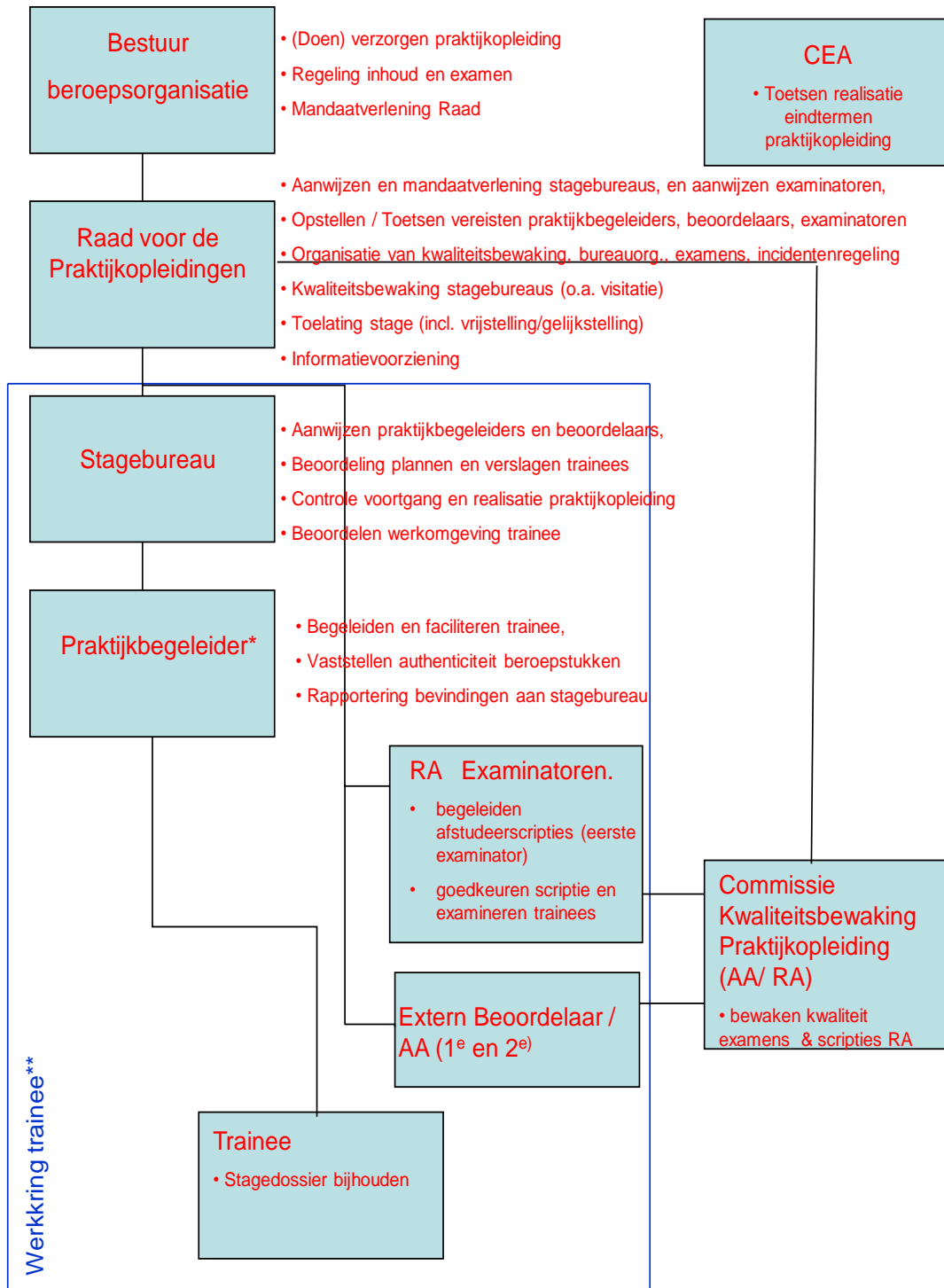
Deze opsomming is niet uitputtend en de weging van de genoemde factoren verschilt van geval tot geval.

Voordat CEA overgaat tot het geven van een aanwijzing wordt betrokkene in beginsel de mogelijkheid gegeven om zijn zienswijze te geven op een voorgenomen aanwijzing, tenzij de betrokken belangen zich daartegen verzetten. Belanghebbenden bij een aanwijzingsbeschikking, kunnen daartegen binnen zes weken na bekendmaking bezwaar maken. De bezwaarprocedure en het reglement bezwaarschriftenprocedure van CEA zijn van toepassing. Deze documenten zijn beschikbaar via de website van CEA. Tegen een uitspraak op een bezwaarschrift staat beroep open bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Indien de aanwijzing niet wordt opgevolgd, meldt CEA dit aan de Minister van Financiën. CEA maakt aanwijzingsbesluiten op grond van artikel 8 Wob openbaar.

8. Uitwerking toezichtmodel

Hier nog te beschrijven, mede na afstemming met de Raad, welke vervolgstappen nodig zijn om toezichtmodel definitief te maken en te operationaliseren.

Bijlage 1 Actoren Praktijkopleidingen



* Naast de praktijkbegeleider acteert bij de praktijkopleiding ook nog de externe beoordelaar

** Behoudens i.g.v. inschrijving bij Raad voor de Praktijkopleidingen

Vergelijking terminologie Praktijkopleiding AA & RA

Praktijkopleiding AA	Praktijkopleiding RA
Praktijkbegeleider	Praktijkbegeleider
<i>Begeleidt trainee tijdens stage Beoordelen en faciliteren.</i>	<i>Begeleidt trainee tijdens stage, adviseert stagebureau bij beoordeling.</i>
Stagebureau	Stagebureau
<i>Bewaken kwaliteit stage, aanwijzen praktijkopleiders De Raad heeft zowel beheerstaken als beoordelingstaken aan stagebureaus gemandateerd. In de praktijk zijn deze taken bij de wat grotere bureaus gescheiden en worden voor de feitelijke beoordeling van de stukken 'beoordelaars'* aangewezen.</i>	<i>Bewaken kwaliteit stage, aanwijzen stagemeesters De Raad heeft zowel beheerstaken als beoordelingstaken aan stagebureaus gemandateerd. In de praktijk zijn deze taken bij de wat grotere bureaus gescheiden en worden voor de feitelijke beoordeling van de stukken 'beoordelaars'* aangewezen.</i>
	Praktijkscriptiebegeleider/ 1 ^e examiner
	<i>Begeleiden bij afstudeerscriptie, goedkeuren van de praktijkscriptie voor aanmelding van het examen en afnemen van het mondeling slotexamen.</i>
Externe beoordelaars	Examinatoren
<i>1^e externe beoordelaar Vanaf het begin beoordelen van de door de praktijkopleider geaccordeerde documenten en afnemen mondeling slotexamen. 2^e externe beoordelaar Beoordeling en examinering einddocument.</i>	<i>2^e examiner Goedkeuren van de praktijkscriptie voorafgaande aan de aanmelding voor het examen Afnemen van het mondeling/ slotexamen samen met praktijkscriptiebegeleider/1^e examinator. Voor de beoordeling van de stagedocumenten hebben de beoordelaars van de stagebureaus een vergelijkbare rol.</i>

- Naast de praktijkbegeleider acteert bij de praktijkopleiding ook nog de externe beoordelaar.